І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЛЮТОГО 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 21, 1962 No. 34. VOL. LXIX.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АСТРОНАВТ ДЖАН Г. ҐЛЕНН У ПЕРШОМУ ЛЕТІ ДОВКОЛА ЗЕМЛІ

АМЕРИКА І СВІТ СЛІДКУЮТЬ ЗА ВЕЛИКОЮ ПРОБОЮ, ЩО ВІДКРИЄ НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДОСЛІДІВ ТА КОМУНІКАЦІЇ В КОСМІЧНИХ ПРОСТОРАХ

Кокоа Біч, Фларида. — У вівторок, 20-го лютого 1962 р., в год. 9:47, американський астронавт полковник-ляйтенант Джан Г. Ґленн молодший вилетів у ракеті „Атляс" в першу космічну подорож довкола Землі. Америка і ввесь світ в найбільшому напруженні слідкують за цим великим експериментом, що відкриє нові можливості дослідів та комунікацій в космічних просторах. Цей перший лет американського астронавта довкола Землі супроводять численні телевізійні та радієві стації, подаючи всі подробиці цього історичного лету, що триває, як це число газети друкується. Лет початково був призначений на год. 7:30 рано, але опісля його відкладено з уваги на погоду та необхідність деяких технічних поправок. Подробиці лету — у завтрішньому числі.

Перед плянованим летом звертали увагу на погоду не тільки на Флориді, але і в тих місцях, де може осідати кабіна. Важлива є погода на віддалі від Бермудських до Канарійських островів, бо на цьому відтинку находяться ті пункти, де може зайти потреба стягнути кабіну вниз, якщо вона не попала б в орбіту. Передбачувано три можливості в леті підполковника Гленна: 1) Його кабіна летить згідно з пляном, три рази довкола Землі і тоді вона осідала б у віддалі коло 800 миль на південний схід від Кейп Канавералу, недалеко острова Гренд Турк на Атлянтику; 2) Коли б виявилося, що кабіна мусить припинити кружляння вже після другого лету довкола Землі, тоді її виловили б в районі, що є 500 миль на південь від Бермудських островів; 3) Коли б треба було знизитися вже після першого кружляння довкола Землі, то кабіну ловили б в повітрі або у воді у віддалі 500 миль на схід від Бермудів. Отже до успішного виконання лету треба доброї погоди на Флориді і в згаданих районах Атлантійського океану. Коли б американський астронавт осідав на землі, тоді були б легші умовини лету, бо на океані високі хвилі є великою перешкодою до виловлення кабіни. Один лет довкола триває півтори години, а три лети потребують 4.5 години. В понеділок 19-го лютого представник проєкту Меркурій підполковник Джан А. Поверс повідомляв, що лет підполковника Гленна таки зможе відбутися, бо умовини покращали і виносять в користь лету у відношенні як 6:4. Але увечері бюро погоди заповідало, що вранці 20-го лютого на Флориді може бути захмарення, бо хвиля холодного повітря посувається до північної частини Флориди. Сам підполковник Гленн на запит журналіста, чи він почувається пригнобленим внаслідок того, що вже стільки разів відклали його лет, заявив, що він як астронавт вже три роки вишколюється до лету, і тому на нього не має впливу те, що відклали лет довкола Землі на кілька тижнів. Особистий лікар сімох астронавтів д-р Вілліям К. Даґлес сказав, що він почувається таким близьким до Гленна, як брат до брата, і тому він не міг би дозволити своєму братові летіти, коли б знав, що стан здоров'я летуна на це не дозволяє. Але професор медицини для космічних просторів д-р К. Дженералес із Ню Йорку сказав, що часте відкладання лету підполковника Гленна могло б мати некорисний вплив на сам лет, і тому не повинно бути стільки відкладувань для одного летуна. Сотки журналістів і тисячі людей зібралися вранці в районі Ковков Бічу на Флориді, щоб бути свідками того історичного лету. 100 осіб таки спали в 20-ох трейлерах і 40 автомобілях, зайнявши вигідні місця найдальше на північ від Ковков Бічу. Деякі залишалися цілий тиждень в тому районі, живучи в трейлерах або шатрах, бо в тій околиці виникло немов нове місто, що мало свого „мейора", збирачів пошти. Є тут вже і „сеньйори", які живуть від 26-го січня, коли мав відбутися один із заповіджених летів підполковника Гленна.

Підполковник Джан Г. Ґленн, юн. у своєму астронавтському виряді. Поруч ракета, з допомогою якої випущена його кабіна в орбіту навколо Землі.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ КОНҐРЕСОВІ ЗАСОБИ І ЗАХОДИ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ РЕЦЕСІЇ

КЕННЕДІ РЕКОМЕНДУЄ УХВАЛИТИ ДВА БІЛЬЙОНИ ДОЛЯРІВ НА ПУБЛІЧНІ РОБОТИ НА ВИПАДОК ЕКОНОМІЧНОЇ ЗНИЖКИ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 19-го лютого переслав обидвом Палатам Конґресу першу частину своєї трипунктової програми для поборювання економічної рецесії, якщо б вона виникла. Президент просить ухвалити повновласть для себе, щоб він міг видати два більйони долярів на публічні роботи, коли з'явилися б познаки економічної знижки. Президент мав би право видавати ці гроші в таких випадках: 1. Коли б число безробітних у ЗДА збільшувалось в трьох місяцях впродовж чергових 4-ох місяців, або в 4-ох місяцях впродовж чергових 6-ох місяців. 2. Коли б число безробітних збільшилося у вище згаданих місяцях на один відсоток або і більше. 3. Коли Президент ствердить, що збільшення числа безробітних настало внаслідок чисто економічних причин, а не внаслідок, наприклад, страйку. Президент вислав листи до предсідника Сенату віцепрезидента Джансона і спікера Палати Джана Мек Кормека, і в цих листах заявив, що треба направляти діравий дах над домом тоді, коли є гарна погода. Недавні економічні знижки тривали довший час, бо їх почали поборювати аж тоді, коли вони пошкодили економіку країни. Президент просить про повновласті видавати гроші на публічні роботи, щоб не допустити до поглиблення економічної знижки. З призначеної суми двох більйонів долярів Президент мав би право видати $750 мільйонів на ті будівельні проєкти, які є вже ухвалені, і на які мають видавати фонди в такій самій кількості і стейтові самоуправи, в якій видає федеральна скарбниця. Крім того Президент мав би право видати дальших $750 мільйонів на нові проєкти, такі як будови мостів, пожежних станиць і т. п., стейти і міста мали б в такій самій скількості видавати і свої фонди на ті проєкти, скільки подарував федеральний уряд. $250 мільйонів видав би федеральний уряд стейтам і міським управам на позички, щоб вони могли допомагати здійснювати згадані проєкти. Дальші $250 мільйонів призначені на те, щоб можна було збільшувати видатки, на випадок потреби, видатки на три попередні цілі. Демократи прихильно прийняли проєкт Президента, республіканці взагалі є проти того, щоб збільшувати повновласть Президента в ділянці безконтрольного видавання федеральних фондів.

Натискають на Президента, щоб відновив пробні атомові експльозії

Вашингтон. — Співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" повідомляє зі столиці, що там майже всі Президентові дорадники дійшли до переконання, що треба б почати переводити пробні атомові експльозії в повітрі, тільки сам Президент ще не рішився в цій справі. За відновлення пробних атомових вибухів у повітрі є секретар оборони Роберт МекНамара і державний секретар Дін Раск. Підтримують цю справу члени Комісії Атомової Енерґії і члени Спільної Конґресової Атомової Комісії та члени Об'єднаних Шефів Штабу. Але цю важливу справу вирішує сам Президент, і він вже її в засаді вирішив, коли видав наказ приготувати місце на Пацифіку, де мали б відбуватися пробні атомові експльозії в повітрі. Президент бере до уваги і політичний бік цієї справи, він рахується з думкою Великої Британії та зі становищем тих держав, які не мають атомової енерґії.

ЗДА протестують проти конфіскати американської телефонічної корпорації в Бразилії

Вашингтон. — 16-го лютого провінційний уряд провінції Ріо Ґранде доСуль сконфіскував філію Міжнародної Телефонічної і Телеграфічної Корпорації в Ню Йорку, яка в Бразилії діяла як Компанія Телефоніка Насіональ та оголосив її як власність бразилійського стейту. Представник державного департаменту у Вашинґтоні заявив 17-го лютого, що уряд ЗДА признає право Бразилії націоналізувати чужу власність в себе, але не погоджується з тими методами, якими послуговуються в Бразилії. У Вашинґтоні заявили, що це є удар в пляни президента Кеннеді здійснити допомогу Латинській Америці за допомогою програми Союз для Поступу. Губернатор провінції зарядив перейняти кинговодство і власність американської компанії на власність бразилійської провінції і зложив в банках $400,000 у місцевій валюті титулом відшкодування американським власникам, хоч майно фірми виносить від $6 мільйонів до $8 мільйонів. Переговори про конфіскату цієї телефонічної компанії велися довший час між представниками ЗДА і Бразилії і в них брали участь і представники американської фірми. Нагла конфіската телефонічної корпорації була несподіванкою. Ця справа може мати некорисний вплив на взаємини між ЗДА і Бразилією, і про неї будуть говорити під час візити бразилійського президента Ґулярта у Вашинґтоні, куди він прибуває 3-го квітня ц. р.

ФРАНЦІЯ Й АЛЬЖИР ДІЙШЛИ ДО ПОРОЗУМІННЯ

Париж. — Речник французького уряду признав, що між трьома французькими міністрами і чотирма міністрами мусульманського уряду Альжиру дійшло в останній серії тайних переговорів до згоди в усіх точках. З мусульманського боку сказано обережніше, що „вислідн розмов" будуть пред'явлені на затвердження альжирсько-мусульманській раді міністрів і так званій Національній Раді Альжирської революції. Три французькі міністри — для справ Альжиру, транспорту і Сагари — вернулись в минулий понеділок з 11-денних тайних нарад з чотирма альжирсько-мусульманськими міністрами на швайцарсько-французькому пограниччі і негайно склали широке звідомлення президентові де Голеві. Де Голь має зажадати вже в найближчу середу 21 ц.м. затвердження висліду переговорів повною французькою радою міністрів. Газети звертають увагу, що з уваги на контролювання французької державної верхівки президентом де Голем — справа затвердження висліду згаданих переговорів не представляє труднощів. Складніша історія з мусульманською стороною, бо тут потрібна не тільки ратифікація повним альжирсько-арабським урядом в Тунісі, але й згаданою Національною Радою Альжирської Революції в Триполі в Лібії, при чому та Рада складається з кругло 50 альжирсько-арабських націоналістів різних мастей і є між ними також непримирні екстремісти, які напевне не захочуть голосувати за компромісову розв'язку проблеми Альжиру. Все ж, сподіваються, що те порозуміння буде ратифіковане і тоді ще, може, навіть вкінці цього тижня, або найдалі в найближчому буде проголошене військове перемир'я. Найбільшою найближчою проблемою буде боротьба проти французьких екстремістів з Тайної Військової Організації, які своєю масовою терористичною акцією і різними такими провокаціями, як налет двох літаків на марокканську територію намагаються зірвати французько-арабське порозуміння. Французькі керівні кола — твердять газети — рахують на психольогічні наслідки проголошення, що близько восьмирічна війна в Альжирі скінчилася, бо величезна більшість французького народу давно бажала собі цього і екстремісти в Альжирі є в своїх діях і змаганнях осамітнені.

Французькі екстремісти виконали налет на територію Марокка

Рабат. — Два французькі військові літаки, пілотовані летунами, які перейшли були на службу Тайної Військової Організації, під час свого службового лету над територією Альжиру свідомо змінили курс та перевели бомбовий налет на табір альжирсько-арабських втікачів біля місцевости Уйда в Марокко. За марокканськими джерелами — ті французькі літаки скинули чотири бомби, від яких згинуло 5 осіб, а коло 30 було ранених. Після тієї атаки французькі літаки скрутили на схід, і приземлились на летовищі Саіда в Альжирі. Безпосередньо після того обидва пілоти, один лейтенант і один сержант, — зникли. У *французькому офіційному комунікаті натавровано тих пілотів, як зрадників.* Марокканська преса й закордонні органи альжирських націоналістів стараються не роздувати тієї події, здаючи собі справу, що виконавці налету діяли в першу чергу проти власного французького уряду, щоб спричинити міжнародний конфлікт. Тому й марокканський уряд не зголосив навіть ноти протесту в Парижі. Гадають, що цей налет був запляннований і переведений за наказами генерала Едмонда Жуго, колишнього командата французького летунства в Альжирі, який перейшов на сторону Тайної Військової Організації і скривається разом з іншими лідерами підпілля.

В Ляосі зросли вигляди на створення компромісового уряду

Вієнціян. — Колишній і передбачений на майбутнього прем'єра невтрального уряду Ляосу Суванна Фума був на двогодинній авдієнції у ляоського короля Саванґа Ватгани, де водночас був приявний „сильний муж" теперішнього правого уряду Буна Ума, генерал Фумі Носован. Суванна Фума висловив після того надію, що йому вдасться скласти компромісовий уряд, який складався б з представників трьох взаємно ворожих політичних таборів в Ляосі: правого прозахідного табору, комуністичного і невтрального. Затяжна Женевська конференція в справі Ляосу не може закінчитись, поки не буде одного компромісового уряду, який підписав би договір про незалежність і невтральність Ляосу. Головною перешкодою для створення такого уряду є вимога Суванни Фуми, щоб віддати йому міністерства внутрішніх і військових справ. Прем'єр Бун Ум і ген. Носован вважають, що коли б таке сталося, то Суванна Фума, який користується ввесь час комуністичною підтримкою, насправді скомунізує країну. ЗДА натискають на прем'єра Буна Ума, щоб він не стояв на непримирливих позиціях, бо воно довело б тільки до розпалення нової громадянської війни, в якій комуністи здобули вже більшу частину території.

Де Ґоль не хоче вершинної конференції

Париж. — Французький президент Шарль де Голь у відповідь на ноту Хрущова з 10-го лютого, щоб усі прем'єри чи голови держав з'їхались 14-го березня ц. р. у Женеві на започаткування нової міжнародної конференції, не тільки відкинув ту суґестію, але й піддав під великий сумнів взагалі раціональність тієї конференції роззброєння, в якій візьмуть участь також держави, які не мають атомової зброї і тому не несуть відповідальности за нову атомову війну чи мир. З свого боку де Голь пропонує, щоб відбути чотиридержавну конференцію задля атомового роззброєння. Він підкреслює, що коли б навіть осягнути порозуміння щодо припинення ядрових експериментів, то воно не зліквідує загрози атомової війни. Він признає, що страшенне трудно перевести знищення арсеналу атомової зброї, бо ту зброю кожна з атомових держав може так скрити, що її годі виявити.

Українським скульпторам під увагу!

Розписаний Комітетом Пам'ятника Шевченкові конкурс на проєкт пам'ятника Шевченкові у столиці ЗДА Вашинґтоні, — з кінцем лютого 1962-го року добігає до кінця. У цьому конкурсі було зазначено, що проєкти пам'ятника слід надсилати до домівки Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку. У цій справі зайшла зміна; взамен: всі проєкти треба надсилати на таку адресу:

Shevchenko Memorial Committee of America, Inc.
c/o Ukrainian Institute of America, Inc.
2 East 79th Street, New York 21, N. Y.

Просимо всіх учасників конкурсу приняти це до ласкавого відома й виконання. Ця зміна адреси подиктована технічними і практичними мотивами. При цьому завважуємо, що згідно з проголошеним конкурсом, проєкти пам'ятника мають бути надані до відсилки найпізніше 28-го лютого 1962 року.

Екзекутива Комітету Пам'ятника Шевченкові

Інші часописи просимо передрукувати.

В АМЕРИЦІ

● Сильні снігові в середньо-західніх стейтах спричинили закриття шкіл в деяких місцевостях в стейтах Південна Дакота, Міннесота, Небраска, Айова та Іллиной. В деяких місцях сніг впав 30 цалів завглибшки. В неділю в деяких сільських районах люди не могли дістатися до церков. На шляхах були затримані авта, не можучи виїхати з снігу.

● Федеральний Центр Пошесних Недуг в Атланта, Джорджія, повідомляє, що тільки 4 з усіх 50-ох стейтів не виявляють більшого числа занедужань на інфлюенцію. До цих стейтів належать Гаваї, Луїзіяна, Південна Дакота і Вайомінґ. Люди нездужають на інфлюенцію типу Б, на якусь недугу, подібну до інфлюенци. Інфлюенцію типу А (азійської інфлюенци), цього року не стверджено у ЗДА.

● Товариство Опіки Птаства внесло законопроєкт до Конґресу про охорону так званих золотих орлів, бо їх масово вистрілюють ловці в Тексасі, і незабаром ця порода птахів може бути зовсім винищена. Деякі ловці в одному році застрелять більше як 100 цих орлів, бо дістають нагороду від власників овець і продають орлів тим, що торгують перами.

● Американське Історичне Товариство остерігає, що вже в 1964-му році забракне в ЗДА учителів історії, якщо не допоможеться студентам історії на університетах і коледжах, і якщо не збільшиться платні учителям історії в середніх школах (гай скулях). Воно домагається скоротити час з 7-ох до 4-ох років, в якому кандидати могли б здобувати титул доктора.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **На Питсбурзькому університеті** створено окремий відділ слов'янських мов і літератур. В програмі відділу передбачені курси українського мовознавства і літератури, що їх вестиме професор Питсбурзького університету д-р Василь Ящун.

● **Професор Микола Ластовецький**, колишній учитель Академічної гімназії у Львові і пізніше за Совєтів викладач латинської мови в Державному медичному Інституті помер у Львові на 90-му році життя, дня 10 січня ц. р. Похорони відбулися дня 11 січня.

● **Український архітект, проф. Радослав Жук**, знаний у Вінніпеґу як автор ряду проєктів українських католицьких церков, та як педагог, одержав стипендію з „Канада Кавнсіл" на участь у спеціяльній конференції архітектів Канади та Заходу ЗДА. Ця Конференція, яка відбулася в днях 29 січня до 2 лютого 1962 р. у Бенф, Алберта, була присвячена проблемам архітектурного проєктування.

У СВІТІ

● **В Південному Касаї**, одній з провінцій Конґа, добувають 80% цілої продукції діямантів світу. Бельгійська компанія виплачує до каси тієї провінції коло сім мільйонів долярів титулом уділів Конґа в тих копальнях та додатково близько п'ять мільйонів титулом мита за експорт діямантів. Центральний уряд Конґа нічого не дістав від часу тамошнього заколоту. Місцеві кацики, хоч застерігаються, що вони не хочуть відриватися від Конґа, водночас всі ті гроші забирають для провінції.

● **В Парижі**, до одного із шпиталів увійшли чотири цивільні особи із автоматами, щоби вбити одного з пацієнтів, заможнього французького купця й політика з Альжиру, брата парляментарного посла, деґолліста. Між напасниками і сторожею шпиталю прийшло до стрілянини. Одного сторожа важко ранено, а двох напасників, з них одного раненого схоплено, два інші втекли.

● **В Західній Німеччині** велике заворушення в мистецьких колах: один фахівець, малярський критик, мадяр - втікач, твердить, що закуплений за $900 000 до державної ґалерії в Штутґарті автопортрет Ремброанта — це фальсифікат і то досить недавньої дати. Державна ґалерія відіслала образ до Бельгії на оцінку найкращих „рембрандтистологів".

● **У Москві** поліція арештувала неподане ближче число обманців, які за великі гроші перекуплювали університетські власті, що приймали до університету осіб без кваліфікацій, видавали студентам неналежні їм іспитові свідоцтва і навіть дипломи. Цей скандал викрито в університетах у Москві й Ленінграді. Пише про це „Комсомольська Правда".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION Inc. 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six-months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Малі війни

Малі війни — це нове курйозне явище сучасного світу, що постало внаслідок здійснювання большевиками пляну заволодіння світом. Говорив про це минулої суботи в Шикаго секретар оборони Роберт МекНамара, пригадавши заяву Нікити Хрущова на комуністичному збіговищі у січні минулого року, що „мирне співіснування двох різних соціяльно - економічних систем" не перешкоджає комуністичному світові активно підтримувати „визвольні війни" нібито уярмлених „західніми імперіялістами і колоніялістами" народів. МекНамара ствердив, що ця большевицька теза у практиці виявляється в підривних акціях та партизанських війнах, що є замаскованою агресією. І секретар оборони заявив, що в усіх трьох родах американських збройних сил ведеться тепер спеціяльний вишкіл для протидіяння такій очевидній агресії в різних країнах світу. Газети повідомили, що цю промову МекНамари спершу на якійсь спеціяльній нараді в Білому Домі відчитав державний секретар Дін Раск, щоб підкреслити її значення, як нової офіційної політично - стратегічної концепції ЗДА. Вона офіційно визнає підривні дії й комуністичну партизанку за рід воєнної агресії і рішає збройно протиставитися їй конвенціональними родами зброї.

Такі малі війни велися внаслідок комуністичної агресії із змінливим щастям та з різним вислідом від часу закінчення останньої світової війни в різних країнах Европи й Азії. В Греції і на Малаях комуністи зазнали поразки, і там закріпились вільно-демократичні режими. В Індо - Китаї програла осамітнена в своїй боротьбі Франція, і комуністи здобули нову державу — Північний В'єтнам. У Кореї війна закінчилася без рішального висліду перемир'ям, що залишило за комуністами признану їм „тимчасово" в Ялтинському договорі Північну Корею. В Ляосі притишено малу війну внаслідок порозуміння Кеннеді і Хрущова у Відні на базі невтралізації тієї країни. В Південному В'єтнамі Москва й Пейпінг розпалили через Північний В'єтнам „визвольну війну", яка й ведеться тепер з найбільшою натугою і в якій, як виходить із заяви генерального прокуратора Роберта Кеннеді в столиці тієї країни Сайгоні — американський уряд вирішив не допустити комуністів до перемоги. У виконанні тієї постанови призначено туди чотиризіркового головного команданта і перекинуто тим часом 4 000 вояків з відповідною кількістю літаків і кораблів легкого типу, пригожих до партизанської війни. На Кубі закріпився режим Фіделя Кастра, як експонента Москви на континенті Америки.

Це стара совєтська політична стратегія — поширювати „сферу своїх впливів" етапами, з одного боку присипляючи чуйність вільного світу співіснувальними фразами, верховними конференціями та псевдопоступками, як от вим'на Френсіса Поверса за шпигуна Абеля, а з другого боку — підготовляючи комуністичний переворот не тільки пропагандою, але й збройною акцією — підривними діями, формуванням і озброюванням партизанів. Довго треба було ждати, поки ця прозора гра дійшла до свідомости американської верхівки. Тези, сформульовані згаданою промовою Роберта МекНамари, цілком правильні. Справа тепер тільки в тому, в якій мірі ЗДА паралізуватимуть совєтські спроби захоплювати одну країну за другою в малих війнах. Тексту промови МекНамари не оприлюднено, а в проголошених звідомленнях є неясні звороти, що не з'ясовують виразно, як Америка повелася б, коли б повторилась історія мадярської революції. Якщо дійсно державна верхівка ЗДА дійшла б, врешті, до переконання, що визвольні рухи підсовєтських народів є найкращим союзником Америки, то це був би величезний крок вперед американської державно - політичної думки.

Замилюють очі

Виступаючи в київській „Літературній Газеті" (ч. 1 з 1-го січня ц. р.) у новорічній статті п. н. „Поклик часу" проти залишків культу особи і бюрократизму, письменник Любомир Дмитерко торкнувся також проблеми характеристичного для совєтської системи „ґляйхшальтування", тобто знеосіблювання всіх проявів окремих національних культур, яке виявляється, між іншим, в однаковому називанні часописів і журналів різних республік Совєтського Союзу. „Під час передплати на газети й журнали, — писав Л. Дмитерко, — ми зіткнулися, наприклад, з фактом сумної одноманітности і повного дублювання назв періодичних видань союзних і республіканських : „Литературная Газета" — „Літературна Газета", „Советская Культура" — „Радянська Культура", „Советский Спорт" — „Радянський Спорт", — „Советская Женщина" — „Радянська Жінка", „Смена" — „Зміна", „Октябрь" — „Жовтень", „Знамя" — „Прапор" . . . А український журнал „Фізкультура і Спорт" відрізняється від союзного журналу тільки написанням букви „і". Цю свою заввагу закінчив Л. Дмитерко побажанням „вжити заходів, щоб позбутися цієї знеосібки".

Для українців закордоном у своєму виступі Л. Дмитерко не сказав нічого нового. Факт жалюгідної одноманітности і дублювання назв т. зв. республіканських часописів і журналів із „всесоюзними" підкреслювали вже багато разів українські часописи закордоном, слушно трактуючи його, як доказ колоніяльної залежности України від Москви, як намагання Москви зґляйхшальтувати дорешти національну окремішність поневолених Москвою народів, надати всьому не тільки одного змісту, але й однакової назви. Перелік вичислених Л. Дмитерком дубльованих назв хоч і переконливий, але далеко неповний. Крім згаданих ним, є ще такі дублети, що їх Л. Дмитерко не рішився, мабуть, згадати: „Искусство" — в Москві, „Мистецтво" — в Києві, „Наука и Жизнь" — в Москві, „Наука і Життя" — в Києві, „Литература в школе" — у Москві, „Література в школі" в Києві, „Русский язык в школе" — у Москві, „Українська мова в школі" — в Києві і т. д. Крім того в Україні виходять окремими виданнями „Барвинок" російською і „Барвінок" українською мовами, „Коммунист Украины" російською й „Комуніст України" українською, „Советская Украина" російською і „Радянська Україна" українською і т. д. Такий стан і доводить основну тенденцію офіційної політики, зафіксовану в новій програмі КПСС, — тенденцію, спрямовану на повне злиття окремих національностей СССР в одну велику „совєтську націю".

Нестерпний стан у цьому відношенні усвідомлюють добре українці в СССР, і виступ Л. Дмитерка треба трактувати, як вияв існуючих там настроїв і протесту проти знеосіблювання української культури совєтським режимом.

Доказом наявности цього спротиву треба вважати проголошену 13-го лютого ц. р. в київській „Літературній Газеті", що є органом Спілки письменників України, і в повідомленні РАТАУ, надрукованім в „Радянській Україні" з 15-го лютого ц. р. „сенсацію", що, почавши з 16-го лютого ц. р. „Літературна Газета" виходитиме під назвою „Літературна Україна". Абстрагуючи від нісенітности цієї зміни, бож назва „Літературна . . . Україна" є по своїй суті нонсенсом, цей дрібний факт свідчить, що комуністичний режим в Україні починає рахуватися з публічною опінією і йде на деякі поступки, щоб ними знову, як багато уже разів, замилювати очі українцям. Характеристично, що проголошено зміну назви тільки одної газети, і, наприклад, „Радянська Культура" залишається й надалі дублетом московської „Советской Культури". Отже, виходило б, навіть на такі незначні „концесії" режим іде нерадо.

ПАРИЖ З ВІДДАЛІ 400 МИЛЬ

Долина Добробуту. — У зеленій французькій Савої людям не живеться легко, як звичайно в горах. Тому, коли є десь клаптик землі, на якому щось росте, зокрема на висоті понад 350 стіп, це вже вважається за щастя. Назва місцевости, з якої пишу, відносна. Але все ж це долина доволі багата, особливо від часу, коли тут розцвіли такі осередки зимового спорту як Шатель, а поруч них такі лікувальні місцевості, як Тонон, славний своїми водами, і останнім часом — переговорами французького уряду з альжирським підпіллям — Евіян.

Назва місцевости виправдується архітектурою: кожна хата має фронт наче велика школа, з поверхами, на яких довжелезні бальконн. Розмір цих хат пояснюється тим, що тут містяться і корови, і сіно, і дровітня, а віднедавна і — ґараж.

Савоя — колись самостійне князівство, більше пов'язане з Італією, як з Францією. Але за триста років приналежности до Франції її населення зовсім асимілювалось і осягнуло високий ступінь добробуту. Тепер тут цвіте індустрія, розвивається готелярство. Електроенергія така дешева, що світла не виключають навіть удень. Шляхи такі розгалужені, що до кожного гірського шпиля, з якого розкривається гарний краєвид, до кожного „рибного" озера доїдете вигідно автом.

Приналежність до Франції стала річчю самозрозумілою, але почуття окремішности залишилося, і тому з віддалі 350 миль події в Парижі тут не мають і половини тієї гостроти, що в столиці. Газети пишуть про страйки в Парижі, радіо говорить про демонстрації, і в приїжджого постає питання: чи завтра можна буде заїхати автобусом на швайцарську границю, до озера Моржен?

Коли це питання поставив я господині готелю, вона зробила великі очі: „А чому ж би ні?" Нехай собі Париж страйкує, нехай у місті якась фабрика страйкує, але що це обходить людей на селі? Коли вчора в Аннемассі страйкували шофери автобусів і тисяча лещетарів з Парижу залишилась у містечку, не маючи змоги дістатись до снігу, то це було не в зв'язку з подіями в Парижі, а внаслідок спору за підвищення платні...

Але годі сказати, що тут нікого не цікавлять політичні події. Усі хочуть закінчення війни в Альжирі. Адже це означало б для всієї країни поліпшення добробуту. Де Ґоль мав рацію, коли казав, що Франція — у повному господарському рості. Ось тут стара фарма модернізується. Вже у ній авто й мала вантажна машина. Тут вже електрична січкарня. Бабуся, що веде крамничку з цигарками й поштовими картками, рахунок виписує на електричній машинці. Вона хоче перебудувати свою хату на готель, бо туристів прибуває щораз більше.

Для конкуренції з Швайцарією треба кредиту, отже треба щоб капітали не йшли на утримування війська в Альжирі, треба, щоб повернулися сини з армії і стали на працю, бо італійські робітники вивозять закордон зароблені гроші. Тому тут у кожному селі побачите афіші проти ОАС. Тут бо не хочуть ніяких революцій, ніяких переворотів. Тут кожен відчуває, як особисту образу, убивство членами ОАС голови міста Евієну, який був за те, щоб переговори з арабським підпіллям закінчились успішно.

Взагалі слід сказати, що в усій Франції атентати ОАС викликали обурення. Країна в добробуті не хоче атентатів, а до того ж атентати ОАС — сліпі, це атентати „революціонерів лінивства", які не хочуть ризикувати собою. Наше підпілля, коли вбивало міністрів, то тільки міністрів, цілячи тільки в них. Тут же підкладають бомби в віллі міністрів, коли їх нема вдома, і вибухи ранять дітей їхніх сторожів. Хіба це може викликати симпатію?

Атентати проти комуністичних діячів? Вони також не можуть викликати симпатій, бо бомби кладуть на сходах будинків, і дуже часто двері вилітають у Богу духа винних мешканців, не у тих, в кого атентатчики цілять. Тому тут, як і в Парижі, озлоблення проти уряду, що, з одного боку, не вмів використати своїх засобів проти терористів, а з другого — здушує демонстрації широкого загалу проти ОАС, мовляв, сам дасть раду з втриманням порядку. Але не дає!

Однак, цей погляд здалеку не зовсім правильний. Справа в тому, що компартія вирішила використати загальне обурення і підбехтує пристрасті. Компартії зовсім не залежить на приверненні спокою. Якраз навпаки: комуньєри тримаються старої ленінської засади — „чим гірше, тим ліпше". Їм треба хаосу, і демонстрації набирають диких форм, з убитими й раненими.

Велике нещастя в тому, що ліві не хочуть себе дати перелицитувати комуністам, соціялістична партія також поривається до „демонстрацій проти фашизму", а об'єднана соціялістична партія (Мендес-Франс) готова йти і вже йде з комуністами, вважаючи, що комунізм у Франції не являє такої небезпеки, як фашизм.

Безпосередньої небезпеки комунізму у Франції нема. Але „єдність лівиці", за яку б'ються Мендес - Франс і компартія, зміцнює комуністів. Адже протягом останніх трьох років компартія, втративши свою позицію, була до того ізольована, що власними силами не могла вже влаштувати жадного політичного страйку, хоч її синдикат все ще найчисленніший. „Єдність лівиці" може вивести її з ізоляції і тим скріпити. Її робітничий синдикат знову може стати рішальним чинником для встановлення соціяльного спокою або неспокою, як це було по війні.

І тут уряд мусить знайти якусь розв'язку. Саме тепер ідуть переговори з підпіллям. Якщо вони будуть успішними, то які б не були конвульсії, де Ґоль буде паном ситуації. Але вислід переговорів ще не відомий.

О. Д-вич

РІЗДВЯНА ЗАПОЛОЧ

Зупини метушню порахунків
і гудки сталевих моторів,
підніми з-під забутих
лаштунків
спів коляд в тишині вечорів!

Про народження Сина
з Невісти...
— біла заполоч вишивку тче...
і утеча у простір безвістя...
— чорна заполоч криє плече...

Як святі будували церковцю...
— синя заполоч
ниже взірці... —
як престоли накрили
покровцем,
червоніють нитки навправці.

Як три чаші ставляли свячені,
— щирим золотом
заполоч тче... —
вибирали найкраще імення...
— срібна заполоч
вкрила плече...

ОЛЕНА ЗАКЛИНСЬКА

РОЗБУДОВА ЗАХІДНЬОГО БЕРЛІНУ

Хоч довкола Західнього Берліну „віють вітри, віють буйні, аж дерева гнуться" — економічне, культурне й наукове життя цього міста розвивається швидким темпом. Обведена залізо - бетонним перстенем, колись горда столиця німецьких кайзерів, тепер — „острів волі" й символ незламного опору східньому Молохові.

Нещодавно відвідав це місто президент Західньої Німеччини, Любке, де промовляв до робітників велетенського заводу Борсіґа. Державний муж із Бонну висловив робітництву Західнього Берліну глибоке признання і подив усього німецького народу — за його осяги в розбудові промислового життя. Він сказав, що завзяття і постава робітництва принесли честь і здобувають щораз більше прихильників для Західнього Берліну по різних країнах світу. Все це становить завдаток на майбутнє об'єднання нині скованих комунізмом і вільних німецьких територій — в одній незалежній демократичній державі.

Президент Любке заявив, що, можливо, Москва не прагне війни для розв'язки берлінської проблеми. Якщо це так, тоді на дальшу мету було б політичним безглуздям методами насильства поневолювати людність Західнього Берліну. Інакшими словами, геройська постава робітництва цього міста дасть колись свої благословенні наслідки. Тому необхідна річ — дальша інвестиція капіталу західнього світу для оборони позицій цього „острова волі".

Німецькі й західньоевропейські обсерватори однозгідні в тому, що будова совєтських мурів почерез Берлін розминулася з інтенціями наказодавців. Життя у відрізаному від світу західньому секторі, замість ослабнути, набрало ще більшого темпу. Наймаркантніше позначилося це в ділянці дальшої розбудови.

Як показує статистика, від 1948-го року, коли большевики перевели першу бльокаду цього міста, не постало стільки нових будівель, як від „дня ганьби", 13-го липня минулого року, по кінець січня цього року. Послуговуючись цифрами, матимемо суму 280 мільйонів марок плюс 50 мільйонів марок, асиґнованих недавно урядом Західньої Німеччини на дальшу розбудову Західнього Берліну.

Переведена комуністами ізоляція західнього сектора спонукала відповідні чинники в найкоротшому часі поставити економіку й всеньке життя Західнього Берліну на такому високому ступені самовистачальности, який був заплянований на кілька років. Відвідувач цих теренів бачить на власні очі, що за останні місяці зникли тут руїни, спричинені війною. Кипить реконструкційна робота по найдальших закутках західнього сектора, мов гриби по дощі, виростають нові елеґантні будинки, шляхи, парки, школи. Про центр міста немащо й казати.

Для кращої сполуки нових мешканевих дільниць побудовано лінію підземної залізниці, якою за кількանадцять хвилин можна дістатися в центр Західнього Берліну або на його окраїни. Побудовано також модерний „автобан", який оточує територію цього сектора. Це єдиний у світі „автобан" який „нікуди не веде", який не має початку й кінця, бо не сполучений із сіткою шляхів східньонімецького червоного царства. На повне викінчення цього „шляху свободи", розпочатого незабаром після будови „муру ганьби", асиґновано 85 мільйонів марок. Окрім цього на 1962-ий рік на побудову нових шляхів асиґновано 70 мільйонів марок. Ці й інші проєкти спрямовані в першу чергу на те, щоб забезпечити робітництву прожиток, а всім взагалі мешканцям уприємнити життя.

До ряду нових будівель репрезентативного характеру належить преґарний комплекс будівель Вільного Університету й Високої Технічної Школи. Окрім цього заплянововано будову 60 нових дослідних і технічних інституцій. Відомий „Тірґартен", колишня люксусова дільниця дипломатичного світу, буде збагачена новою концертовою залею. Також буде відновлений у своїй давній величі будинок Райхстаґу. Уряд Федеральної Німецької Республіки побудує своїм коштом великий комплекс будинків для ряду центральних установ. Це — для підкреслення „урбі ет орбі", що Берлін був і буде столичним містом Німеччини.

С. Т.

ОБОРОНЦІ КОЛОНІЯЛІЗМУ

Не підлягає сумніву, що тепер у підсовєтській Україні найбільш відомим західнім лідером - політиком є канадійський прем'єр Джан Діфенбейкер. А став він відомим і славним в Україні завдяки своїм виступам в обороні України.

Це, очевидно, Москву та її київських намісників кинуло в гарячку, і вони, атакуючи у своїй пресі Діфенбейкера, тільки роблять йому рекляму.

Крім статті проти Діфенбейкера в київській „Робітничій Газеті", появилися вже дві великі статті в „Радянській Україні": Мих. Гриня „Визвольні марення пана Діфенбейкера" (близько 2 500 слів) з 12-го січня та стаття „Не вийде, панове!" (понад 2 200 слів) з 24-го січня, підписана Платоном Вороньком, Любомиром Дмитерком і Андрієм Малишком.

Чого там тільки в тих статтях немає, але спільне для них є те, що їх автори обурюються на Діфенбейкера за його твердження, що Україна є колонією Москви, нею поневоленою і нею експлуатованою. Тож постараємося доказати, що Діфенбейкер має повну рацію!

Відповідати авторам згаданих статтей будемо виключно матеріялами, які були вміщені в тій же самій „Радянській Україні", яка опублікувала їхні статті.

Отже, „Радянська Україна" у числі з 25-го січня ц. р. опублікувала „Підсумки виконання державного пляну розвитку народного господарства СССР в 1951 році", а в числі з 1-го лютого ц. р. такі самі „Підсумки" для України за 1961-ий рік.

З обидвох згаданих статистичних повідомлень порівнюємо деякі головніші дані. І так у 1961-му році випродуковано у мільйонах тонн:

	СССР:	Україна:
чавуну	50.9	26.4
сталі	70.7	28.1
прокату (вальцьовання)	55.2	23.1
рур сталевих	6.4	2.3
залізної руди	118.0	66.6
вугілля	510.0	171.5
в тому коксівного вугілля	112.0	60.6
мінерал. добрив	15.3	4.4
цукрових буряків	48.0	28.0
цукру-піску	8.4	5.1
газу (в мільярдах куб. метрів)	60.9	20.6

З поданих цифер видно, що, хоч населення України становить тільки одну п'яту частину населення СССР, Україна дає більше як половину всієї продукції чавуну, залізної руди, коксівного вугілля, цукрових буряків та цукрового піску, більше як третину сталі, прокату, сталевих рур, вугілля та газу.

Отже, коли б Москва не мала України, то СССР не був би не то одною із перших у світі індустріяльних потуг, як цим хваляться совєтські лідери, але ледве чи міг би зачислитись до другорядних потуг.

Така є питома вага України в господарстві СССР.

А хто ж розпоряджає цими колосальними багатствами України?

Звернемось за інформаціями знов таки до „Радянської України", яка у числі з 13-го січня 1961-го року вміщує промову першого секретаря ЦК компартії України Подгорного на січневому пленумі в Москві, в якій він робить такі ствердження:

„Проте, рівень оснащення колгоспів і радгоспів України технікою далеко ще не відповідає завданням виконання семирічного плану. Багато ще застосовується ручної праці, особливо на збиранні кукурудзи, буряків та інших культур. Потреба в тракторах та інших машинах (на 264 000 штук тракторів, випродукуваних в СССР у 1961-му році, Україна випродукувала 96 200 — абв.) рік-у-рік задовольняється далеко не повністю. Все ще мало поставляється вантажних автомашин, тракторних візків, силосозбиральних та кукурудзозбиральних комбайнів, багатьох інших сільсько - господарських машин, а також автогуми і запасних частин".

„Нікіта Сергійович Хрущов — заявив Подгорний, — не раз звертав увагу на необхідність розумного поєднання централізованого планування з ініціятивою місць. За його пропозицією було здійснено розширення прав союзних республік у галузі планування і керівництва промисловістю. Тим часом Держплян СССР і союзні Головпостачзбути в практиці своєї роботи прагнуть до надмірної централізації (як політично сказано — абв.), що звужує в певній мірі ініціятиву. Так, наприклад, пляни виробництва і розподілу всіх видів промислової продукції, яку виробляють підприємства республіканських відомств, раніше затверджувались радами міністрів союзних республік. Це давало нам можливість подавати значну допомогу сільському господарству в забезпеченні його деякими видами виробів, устаткування та дрібним інвентарем. Тепер уся продукція, що виготовляється на підприємствах місцевої промисловості, при чому навіть така, як цвяхи, лопати та інший дрібний інвентар — розподіляється Держпляном СССР у централізованому порядку.

„Крім того, — продовжував Подгорний, — республіка мала право залишати у своєму розпорядженні 50% сільськогосподарських машин та інвентаря, вироблюваних понад квартальні пляни і додаткові завдання. Проте, починаючи з 1960 року цей порядок скасовано. Нам надано право залишати в республіці половину надплянового прокату чорних металів, але, виготовивши з нього сільськогосподарські машини, ми вже не можемо розпоряджатися тими машинами, всі вони розподіляються централізовано. За останні три роки надходження мінеральних добрив для сільського господарства республіки практично не збільшилось. Мінімальна потреба колгоспів і радгоспів задовольняється — приблизно на третину".

До того свідчення Подгорного нічого не треба додавати. Всім, що Україна продукує, розпоряджає Москва, виділяючи Україні якийсь відсоток із її загальної продукції.

Так само робить Москва із зерном, м'ясом, молоком та цукром України, про які згадують автори статтей проти Діфенбейкера.

Для авторів статтей, які виступили проти Діфенбейкера у „Радянській Україні", це є „дружня співпраця" народів СССР, у вільному світі це називається колоніяльним визиском - експлуатацією.

Москва не тільки економічно експлуатує свою колонію-Україну, але вона всіми засобами йде на те, щоб український народ як нація зникнув, злився в одно з „великим російським народом". Про це говорив Хрущов у своїй доповіді на 22 з'їзді КПСС, а в українській підсовєтській пресі пишуть про це його підголоски.

Тепер автори статтей проти Діфенбейкера переконують читачів, що в Україні „розвивається українська культура".

(абв.)

Іван Кедрин

ВИКРИВЛЕНА ПРАВДА

(10)

Це не є мудрість заднім кінцем, бо вже в р. р. 1920-22, задовго перед трагічним для Галичини рішенням Ради Амбасадорів з 15 березня 1923, був у Відні, де знаходився галицький політичний центр т. зв. Диктатури д-ра Євгена Петрушевича, цілий гурт галичан, який словом і друком виступав проти надмірних надій на Антанту, проти тодішнього галицького — як і наддніпрянського — партикуляризму, проти жалюгідної сварні між двома еміґраційними центрами, ЗУНР у Відні і УНР в Тарнові. І, направду, видатному українсько-галицькому політикові й публіцистові не лицює повторювати фразу, що її можна було частенько читати й чути в отих сумних роках галицько-наддніпрянських чвар з 20-х р. р.: „Петлюра, шукаючи помочі Польщі, зробив це коштом Галичини, — зрікся її в імені тієї України, з якою ми на Софійській площі злучилися". Ця фраза аж надто пахне грубою демагогією, гідною не дійсного українського державника-політика, а такого фанатичного патріота Галицької волости, який затрачує всеукраїнську перспективу і забуває про історичну правду. Не нині, після 40 років, а вже й тоді, коли Автор писав ті свої спомини, та й скоріше, зараз таки в отому 1920-му році було ясно, що Петлюра Галичини не „зрікався", бо її — не мав. Галичина була все одно окупована польським військом, а українське військо могло творитися тільки після привернення української території — при помочі Польщі. Автор цих рядків ніколи не був і не є оборонцем Варшавської конвенції, яка була зроблена з непевним контрагентом, що її зламав, і мала дуже поганий текст. Але ж не було й нема ані найменшого сумніву, що підписував Варшавську конвенцію в імені Петлюри Андрій Лівицький задля ратування останньої і єдиної в тих обставинах можливости продовжувати війну проти Росії, — підписував в ім'я державности України, а не для запродування будь-яких українських волостей. Так і не інакше розуміє її українська історіософія, і так розуміли це й тоді, в квітні 1920 року багато галичан. Представляти себе як соборника-державника і водночас кидати на адресу Симона Петлюри такі фрази, це не є „відбронзовування леґенд" а викривлювання історичної правди, опоганювання історичної постаті, яка стала символом збройної боротьби за державність України і за ідею тієї боротьби полягла. Це саме стосується таких слів, як „Петлюра і його політруки", це саме стосується зображування Петлюри, як батька й творця „доби отаманщини", говорення про Симона Петлюру погірдливим тоном, начебто Лонгин Цегельський стояв куди-куди вище від Симона Петлюри і мав повне моральне і політичне право бути Симона Петлюри суддею.

Узявши собі за завдання валити леґенди, д-р Лонгин Цегельський рішив повалити перш за все леґенду про Українських Січових Стрільців, як творців 1-Листопадового перевороту і як героїв. „Дійсність цілком не показує Стрільців героями, а, на жаль, розполітикованою та фрондуючою групою молодиків. А героями цього дня і чину є інші люди: Бубеля, Горук, Огоновський, Паліїв і сотки інших . . . Січові Стрільці не зорганізували перевороту в краю . . . Серед Січових Стрільців готувалася крамола . . . З усією пошаною для їхніх історичних заслуг, як мілітарного вислову наших державницьких змагань ще перед постанням нашої власної армії (себто від літа 1914 р. до 1 листопада 1918 р.), все ж таки треба ствердити, що якраз Січові Стрільці мали в часі коло 1 листопада свою власну та іншу політику, яка власне стала причиною того, що ми втратили Львів. А втративши Львів — центр краю і вузол всіх залізниць — ми вже опісля втратили й край. Оце є історичний гріх Січових Стрільців, якого ніяк не витерти зі сторінок історії. Діло було в тому, що Січові Стрільці, що тоді стояли кошем на Буковині під командою архикнязя Василя Вишиваного (Вільгельма Габсбурґа) і отамана Букшованого, просто не послухали наказу Української Національної Ради й не прибули на 1 листопада 1918 р. до Львова, як це їм було наказано зробити . . . Але Стрільці мали „свій плян" державного замаху, а саме: проголосити архикнязя Вільгельма диктатором-королем. Вони прибули до Львова три дні після перевороту, отже запізно, бо тоді, коли вже польські леґіонери обсадили Кастелівку, гору св. Юра і т. д. Це й було зародком нашої поразки у Львові . . . Виявлялося, що УСС'и знаменита військова одиниця під австрійською командою, неоцінена, як носії ідеї боротьби за волю України — в своїй державі були гніздом розполітикованих і нездисциплінованих амбітників, головно, коли мова про штаб . . ."

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Роковини Незалежности і Соборности в Рочестері, Н. Й.

Старанням Відділу УКК українська громада Рочестері відзначила роковини Святочною Акаядемією 28-го січня в Українсько-Американ. Клюбі. — Голова Відд. УКК п. В. Андрушин відкрив Академію англійською мовою та відчитав проклямацію посадника міста Рочестеру, що день 22-го січня проголошено Днем Української Незалежности, а п. М. Руснак як містоголова того ж Відділу відкрив Академію українською мовою та відчитав резолюції.

Святочну доповідь виголосив мгр. М. Кознарський. В доповіді змалював стремління і вперту та справедливу боротьбу українського народу, що жити хоче вільним життям на власній землі, що засвідчено волею всього народу перед цілим світом, проголошуючи Акт Незалежности і Соборности Української Держави в столиці Києві в 1918—1919 роках.

В мистецькій частині Академії виступали: М. Климців із сольоспівом при фортепіяновому супроводі А. Сорохтей, М. Блага і С. Ганушевський з деклямаціями та чоловічий хор „Сурма" під диригентурою Я. Матковського.

Всіх виконавців програми надгороджувано оплесками за добре виконання програми, за що місцевий Відділ УКК складає всім щиру подяку.

Відспіванням хором і всією громадою національного гимну, Академію закінчено. **В. К.**

Роковини Крут в Шикаго

Цього року Студентська Громада в Шикаго запланувала урочисто вшанувати пам'ять героїв Крут. До співучасти запрошено молодечі організації ОДУМ, Пласт, СУМА. В суботу, 27-го січня Студентська Громада почала крутянські святкування своєю десятихвилинною радіопередачею, присвяченою роковинам бою під Крутами. Стутент Б. Сацюк застановився над питанням потенціялу тих героїв, як будучих науковців, літераторів, мистців, і над тим, скільки з-поміж них могло б принести колись Україні славу, вибиваючись на передові місця світової культури і науки.

На другий день, в неділю 28-го січня, по Богослуженнях відбулися в усіх церквах панахиди, в яких молодечі організації зорганізовано брали участь. Того самого ж дня о год. 5:30 веч. відбулася святочна академія.

Свято відкрив Павло Надзікевич (СУМА). Реферат виголосила голова Студентської Громади Таня Матійців. В ньому вона розвинула хід подій, що допровадив до того геройського чину, після якого повстав культ героїв Крут. Цей культ почався в гурті старших пластунів і перейшов і закорінився в житті українського зорганізованого студентства. По рефераті Олена Павелко (ОДУМ) при фортепіяновому супроводі продеклямувала поему О. Олеся „Я бачу вас". Треба зазначити, що було це виконано по мистецьки. Студентка Наталія Горалевська відіграла на фортепіяні „Революційний етюд" Шопена. Наступною точкою була мелодеклямація член. Кур. Старших Пластунок „Лісові Мавки". Септет ОДУМ-у виконанням пісень „Сон" і „Ой, Морозе, Морозеньку" додав програмі настроєвости. Треба відзначити виконання пісні про Морозенка, в якій Стефа Ковальчук зворушливо продеклямувала дві стрічки пісні під притишений спів своїх подруг. Останньою точкою була збірна деклямація молоді СУМА, — „Епілог" Лесі Українки. Виконання було добре і лишило сильне враження, головно зіграністю виконавців, яка вказувала на пильні і старанні проби. Можна було побачити, як багато праці вкладено в її підготовку. Свято закрито відспіванням українського національного гимну.

Треба відмітити гарну декорацію на сцені, зроблену студентом Юрієм Кавкою. Вона складалася з символів, козацького хреста, а на ньому книжка пробита мечем.

Цього разу публіки було досить, але не забагато. Мало молоді прийшло, хоч це її свято.

Програма свята була гарна. Маємо надію, що на наступний рік заля буде заповнена вщерть самою молоддю, бо це її свято. **О. Гґ**

Концерт Любомира Мацюка у Мюнхені

При кінці місяця грудня 1961-го року відбувся репрезентаційний концерт відомого співака Любомира Мацюка, який вже від кількох місяців перебуває в Німеччині. Концерт організувало ЦПУН в репрезентативній Софієнзаль. Подаємо уривки з двох рецензії, які появилися у „Християнському Голосі" та „Шляху Перемоги".

Композитор О. Бобикевич пише: „Співак із милозвучним, палким голосом ліричної закраски, виявив себе як мистець у виконанні українських пісень у прекрасній інтерпретації, придержуючи з великою легкістю та ніжністю усі п'яна та п'яніссіма. В обох частинах концерту публіка захоплювалася виконанням пісень і нагороджувала співака рясними оплесками, а при кінці примусила до численних наддатків".

У другій рецензії за підписом Д. Ш. Т. говориться, що „Мацюк є у Мюнхені не буденним гостем та не абияким співаком, а таки мистцем великої кляси. Він володіє дуже приємним голосом. Його поведінка безпретенсіональна, сердешньо - дружня, природно - проста і все це вкупі створює дуже приємну, можна б сказати, інтимну атмосферу. Слухачі мають уяву, що співак, якого вони слухають уперше, це їхній давній, добрий приятель, якого єдиним бажанням є принести справжню насолоду та радість іншим".

Загальні Збори Окружної Ради СУА в Ню Йорку

4-го лютого відбулись чергові Заг. Збори Окр. Ради в Ню Йорку при великій скількості членок. До президії зборів обрано пані С. Пушкар на голову (дел. з Централі) та п. І. Качмарську на секретарку.

На членів Номінаційної Комісії вибрані голова: М. Турко, члени: А. Кізима і М. Ржепецька. По відчитанні протоколу з минулорічних зборів (пані М. Демидчук), звіт з діяльности започаткувала гол. І. Падох. Виявилось, що Окр. Рада на протязі року заініціювала „Вишивані Вечерниці", провела 3 лекції „Виховного Семінару", „Баль середньошкільних ґрадуантів українського походження", відсвяткувала 90-ліття Лесі Українки, делеґатки взяли участь у святочному відслоненні пам'ятника Лесі Українки в Клівленді. В місяці листопаді Окр. Рада брала участь в Міжн. Виставці, яку очолювала п. К. Пелешок. Подавши загальний перебіг праці, дякувала всім членкам за співпрацю.

Слідували звіти поодиноких референток. Приступлено до звітування Відділів, які були заступлені, а то: 1, 3, 4, 8, 21, 35, 53, 64, 71, 72. Ожилась дискусія. Присутні, розглянувши висунені справи Окружної Ради і Міжнародного Виставкового Комітету, зайняли становище до них.

Контрольна Комісія поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі, що й прийнято однодушно.

До нової управи ввійшли: І. Падох — голова, К. Пелешок — містоголова, Г. Гошовська — секретар, А. Костів (англ.), М. Карпевич — касир, М. Головей — культ. осв. реф., Е. Тріска — імпрезова реф., І. Бенцаль — організаційна реф., М. Душник — реф. зв'язків, А. Книш — реф. сусп. опіки, В. Бачинська — прес. реф. (укр.), О. Різник прес. (анг.), Л. Котлярчук — вих. реф. — Контр. Комісія: М. Демидчук, Я. Зарицька, А. Кізима, С. Салдан, М. Турко. — Члени: М. Марусевич, К. Баран, А. Свансон, М. Ржепецька, А. Кокольська.

По виборі І. Падох, привітана гучними оплесками, подякувала за вибір та заявила, що з надією у кращі успіхи ступаємо вперід.

Найближчою імпрезою Окр. Ради і Відділів є „Вишивані Вечерниці", які відбулися 17-го лютого 1962 р. у вел. залі УНДому в Ню Йорку. Запрошуємо якнайбільше молоді взяти участь, де відбудеться і вибір королеви на 1962 р. Це буде не лиш приємно проведений вечір, а теж корисна річ для нації, бо тим способом защіплюємо любов і пошану до української вишивки, і гуртуємо молодь між своїми.

І. Качмарська

Сенатор Гейден відзначає 50-річчя праці в Конґресі

Вашинґтон. — 19-го лютого 84-річний сенатор Арізони Карл Гейден відзначає 50-річчя своєї праці в Конґресі. Він вступив до Палати Репрезентантів 19-го лютого 1912-го року, і є першим членом Конґресу, який так довго працював в закордонній частині уряду. Конґресменом був Карл Гейден до 1926-го року, коли його вибрали на сенатора, який то пост він займає і досі. Республіканці не могли його перемогти, а демократи постійно його перевибирають. Як найстарший демократичний сенатор він титулом сеньйорату має великий вплив. Є „президентом про темпоре", це значить, що він є на третьому місці наступства на становищі президента ЗДА. Він є членом кількох сенатських комісій і є головою Спільної Конґресової Комісії в справах друку. Сенатор Гейден є відомий із того, що не любить говорити „довгих промов". Сподіваються, що з нагоди свого 50-річчя праці в Конґресі він таки змушений буде заговорити.

Книжка про царську і совєтську поліцію

Спілкова газета „Ди Едванс" за місяць лютий рекомендує своїм читачам, робітникам одежевої промисловости, щоб вони читали книжку про царську таємну поліцію.

Книжку написав Сідней Монас, професор історії, що викладає цей предмет в Смит коледжі. Книжку видав Гарвардський університет. Її назва „Сікрет капс андер цар".

Автор книжки, описуючи царську таємну поліцію і її ролю в царській імперії — тюрмі народів, згадує також про так званий совєтський союз і його таємну поліцію МВД та доходить до висновку, що таємна поліція СССР є нічим іншим, як трагічним продовженням царської таємної поліції. СССР вдержуються завдяки надвладі таємної поліції, завдяки її теророві і тієї самої імперіялістичної кольоніяльної політики, яку започаткували російські царі.

Автор книжки описує царя Николая I-го, який, вступаючи на царський трон в 1825 р., зорганізував третій відділ таємної поліції для поборювання революційних рухів декабристів. Той цар є відомий українцям, головно, нашому найбільшому поетові Тарасові Шевченкові, якому він власноручно написав, що забороняє писати і малювати протягом десятилітнього заслання в пустирі. Наш поет і наш нарід на своїй шкурі відчули і перетерпіли той терор царської і совєтської тайної поліції.

Гаррі Фруменман, що написав рецензію на згадану книжку і рекомендує її робітникам, згадує, що в теперішній холодній війні між бльоком комуністичних держав і держав вільного світу є велика потреба на такі книжки, які правдиво висвітлювали б ідеологічні підвалини цієї холодної війни, яка загострюється і є дуже небезпечна для всієї людської цивілізації. Щоб цю загрозу зрозуміли широкі робітничі маси, кращі американські учені, як проф. Сідней Монас, працюють для цієї мети.

Ми українці, що боремось з московським колоніяльним імперіялізмом і московським поліційним терором протягом цілих трьох сот літ, щиро вітаємо наукову працю проф. С. Монаса, і газету, яка цю працю популяризує серед американського робітництва.

М. К. Б.

● **Іранський прем'єр Алі Аміні**, економіст, виїхав на двотижневі відвідини до Західньої Німеччини, Англії, Франції і Бельгії, щоб перевірити можливості тісної співпраці Ірану з 6-членним Спільним Господарським Ринком. Греція і Туреччина вже договорились із тим західньо - европейським господарським бльоком і тепер хоче наслідувати їх середньо - східній Іран із західньою політичною орієнтацією.

● **Письменник Алек Во** заявив, що тішиться тим, що його донька вийшла заміж не за повістяра, тільки за урядовця в забезпеченевій компанії. На думку повістяра Во письменники є злими чоловіками, бо сидять вдома, а жінки воліють тих подругів, які виходять до праці і не заважають їм в їхній домашній господарці.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І її ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на Фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 11.

С. і Л. Подолл, Албіон	$ 10.00
Т. і А. Троць, Бруклин з нагоди 25-літнього Ювілею	10.00
М. Мирош, Джексон Гтс	10.00
М. К. Пастушек, Честер	10.00
О. Тарнавський, Філя.	10.00
В. Мельничук, Кліфтон	7.00
Д. Колтик, Міннеаполіс	5.00
С. Лехновський, Лоді	5.00
К. Ірза, Торонто	5.00
Б. Зорич, Торонто	5.00
В. Гасій, Ню Йорк	5.00
П. Дворянин, Елмайра	4.00
Н. Гладун, Ріґо Парк	4.00
М. Макарчук, Кліфтон	4.00
А. Гулей, С. Плейнфілд	4.00
Е. Мацак, Джерзі Сіті	4.00
І. Юрійчук, Шикаго	4.00
М. Дудар, Дітройт	4.00
Р. Волчук, Мейплвуд	4.00
Т. Цасічник, Ню Йорк	4.00
П. Молодович, Патерсон	4.00
А. Вацлавський, Бруклин	4.00
Т. Західний, Гемстед	3.00
А. Атановський, Шикаго	3.00
І. Оверко, Клівленд	3.00
Д-р М. Прокоп, Ню Йорк	3.00
В. Труфин, Амстердам	3.00
С. Гнатковський „	2.00
І. Підперигора, Дітройт	2.00
Е. П., Герісбурґ	2.00
Н. Гнатчук, Еспаноля	2.00
Р. К. Довбенко, Гібсонія	2.00
Ю. Горошко, Вестфілд	2.00
М. Лозинський, С. Бостон	2.00
Д. Стрілецький, Монтреал	2.00
Г. Стоділка, Торонто	2.00
В. Ділай, Вудгавен	2.00
І. Доцяк, Гаферфорд	2.00
М. Микитинський, Рачестер	2.00
М. Татарко, Міннеаполіс	2.00
І. Когут, Йонґставн	2.00
Т. Шіх, Форествіл	2.00
І. Довгань, Байон	2.00
І. Оленік, Парма	2.00
Д. Лукиник, Вунсакет	2.00
Й. Осередчук, Левіттавн	2.00
Г. Волошанський, Ґері	2.00
В. Туніцький, Філядельфія	2.00
І. Мулик, Шикаго	2.00
Д. Ґаблей, Шикаго	2.00
М. Шарон, Броктон	2.00
В. Івахів, Філядельфія	2.00
А. Ясний, Бронкс	2.00
Й. Смаль, Шикаго	2.00
А. Круль, Бреддок	2.00
В. Кузьмин, Грінсбурґ	2.00
І. Лозинський, Шикаго	2.00
С. Филик, Філядельфія	2.00
Архп. Ігор, Ню Йорк	2.00
Д. Яремко, Кензас Сіті	2.00
С. Гавриш, Філядельфія	2.00
А. Василенко, Вартон	2.00
С. Тимяк, Мейплвуд	2.00
М. Хомяк, Філядельфія	2.00
П. Головатий, Шикаго	2.00
І. Гайдукевич, Флінт	2.00
І. М. Ґумовський, Лонґ Ай.	2.00
В. Пулк, Акрон	2.00
О. Перлович, Томс Рівер	2.00
Ю. Князь, Джерзі Сіті	2.00
П. Гацишин, Ню Гейвен	2.00
М. Брикович, Монтреал	2.00
Н. Цвігун, Торонто	2.00
о. І. Покотиленко, Шикаго	2.00
М. Хербетко, Пасейк	2.00
Е. Гомотюк, Гартфорд	2.00
М. Шаран, Гемтремк	2.00
П. Корзеньовський, Петсвіл	2.00
І. Підбірний, Толідо	2.00
С. Сидор, Йорк	2.00
В. Чубатий, Канзас Сіті	2.00
А. Ціздин, Балтімор	2.00
М. Дворський, Бейон	1.00
В. Ощуст, Бейон	1.00
А. Ільків, Торонто	1.00
В. Знак, Філядельфія	1.00
Інж. Б. Мак, Елизабет	1.00
о. В. Коваленко, Майнерсвіл	1.00
В. Бойчук, Філядельфія	1.00
А. Стірів, Монтерей	1.00
С. Василів, Шикаго	1.00
О. Макогін, Клівленд	1.00
С. Скоревич, Ню Йорк	1.00
Н. Марків, Ню Йорк	1.00
Г. Федан, Тайтусвіл	1.00
С. Дубик, Клівленд	1.00
І. Ковальчук, Гілсайд	1.00
А. Данилів, Рачестер	1.00
І. Мищук, Рачестер	1.00
Н. Тиро, Гемтремк	1.00
І. Павліш, Шикаго	1.00
Н. Н., Клівленд	1.00
М. Трипняк, Лорейн	1.00
П. Врублівський, Шикаго	1.00
М. Панченко, Оссінінґ	1.00
М. Штиць, Кемпбел	1.00
І. Швець, Бронкс	1.00
Н. Брик, Фенікевіл	1.00
І. Кміт, Міннеаполіс	1.00
А. Масси, Джерзі Сіті	1.00
В. Галичин, Рінґовс	1.00
К. Коблян, Джерзі Сіті	1.00
о. І. Шехович, Дітройт	1.00
І. Скакун, Фріголд	1.00
В. Лос, Філядельфія	1.00
Т. Ковальський, Мілвіл	1.00
В. Сімянцев, Вашингтон	1.00
Т. Михалевич, Ст. Пол	1.00
М. Бекіш, Ірвінґтон	1.00
о. П. Стельмах, Ню Йорк	1.00
Й. Копитко, Філядельфія	1.00
І. Бараник, Джансон Сіті	1.00
Й. Геник-Березовський Торонто	1.00
М. Гузій, Ансонія	1.00
О. Пастушенко, Ірвінґтон	1.00
В. Янович, Адемс	1.00
Б. Мартюк, Торонто	1.00
М. Сірий, Бейон	1.00
З. Яворський, Ен Арбор	1.00
З. Стасюк, Асторія	1.00
М. Семанишин, Бунтон	1.00
П. Щербан, Клівленд	1.00
Б. Стефанович, Нюарк	1.00
А. Семенів, Ансонія	1.00
Разом	$ 302.00
Раніше проголошено	$ 3,227.34
Разом	$ 3,529.34

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
МАКСИМА СЛОБОДЗЯНА
буде відслужена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА
160 Захід, 82-га вулиця
в НЮ ЙОРКУ
в СУБОТУ, 24-го ЛЮТОГО 1962 року
в 10:00 год. ранку
на яку запрошує Приятелів і Знайомих
РОДИНА ПОКІЙНОГО

Приєднюємося до глибокого смутку цілого Українського Пластунства і широкого Громадянства поза межами України, з приводу смерти 30-го січня 1962 р. у Боффало, в Америці
ВЕРХОВНОГО ОТАМАНА УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ
проф. Северина ЛЕВИЦЬКОГО
(СІРОГО ЛЕВА)
Вістка про це глибоко сколихнула нами й ми із зворушенням читали про всі подробиці Похорону, що відбувся 3-го лютого ц. р. у Боффало, Н. Й.
УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ й ПЛАСТУНКИ в АВСТРІЇ

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями та Знайомими, що дня 4-го грудня 1961 р., в Маямі, Флорида, відійшов на вічний спочинок
Никола БЕРКІВ
народжений 7-го березня 1892 р., в селі Ділень Бельський, повіт. Сокаль, Західня Україна.

Похорон відбувся дня 9-го грудня 1961 р., з пох. заведення П. Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Кальварія.

Покійний Никола Берків був довголітнім членом УНСоюзу. Відд. 371 в Нюарку, а 30-го квітня 1939 р. перейшов з переступним листом до 204 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку. З огляду на довшу хворобу, судьба примусила Його відійти з виплаченою готівкою з УНСоюзу.

Покійний полишив у смутку дружину КАТЕРИНУ, 2 синів: ВОЛОДИМИРА і МИРОСЛАВА, одну синову, доньку ОЛЬГУ, зятя ІВАНА ЛИХАЧ, сестру ПАРАНЬКУ, брата ТИМКА в Канаді, сестру МАРТУ в Краю, 4 внуків та багатьох Приятелів. — Вічна Йому Пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. **ЮРІЯ РЕШЕТИЛИ**, студ. мед.
сина Ольги і д-ра Теодора,
складаємо через „Свободу" — $10.00
на Українських Студентів.
МАРІЯ і мгр. ВОЛОДИМИР ПЕТРИШИН

З діяльности Т-ва „Чорноморська Січ", Нюарк, Н. Дж.

19-го листопада 1961 р. відбулися загальні річні збори Тов-а. По звітах уступаючої управи і контрольної комісії Тов-а і уділенню абсолюторії слідувала намічена статутом Т-ва номінація кандидатів на членів управи і контр. комісії. 7-го грудня 1961 р. відбулися вибори за допомогою карток членів управи і контр. комісії і вибрані до управи на рік 1962: І. Атаманець — голова, М. Матіяш — заст. голови, І. Стефуришин — рекорд. секретар, П. Струк — фін. секретар, М. Корда — касир. До контр комісії вибрані: Михайло Литвин, Д. Мельничук і Ю. Іванків. На наступних зборах Тов-а вибрано до бизнесового комітету: І. Чуя, Ю. Королевича і П. Соколовського, до комітету заряду вл. домом вибрано: П. Жидівського і С. Хромовського, до освітньої комісії д-ра О. Утриска, В. Боднара і В. Шафранського, на менаджера вибраний: М. Заверуха, а на дверника — С. Лукаш.

Ще попередні управи Тов-а започаткували; гідно, у свят. формі, при ялинці, в половині місяця січня переводити інсталяцію нових, вибраних органів Тов-а, а з окрема їх заприсяження, і це традиційно відбувається кожного року. Згідно зі збереженою традицією і цього року 14-го січня явились в Січовій залі громадно всі члени враз з родинами поверх 200 осіб, в тому числі коло 30 дітей, і засіли при гарно прибраних столах, щоб разом заколядувати і на хвилину перенестись думками на Рідні Землі, до рідних хат, де залишилися ще деякі члени їх родин, що тепер серед злиднів коротають своє життя, інші вивезені на далекий схід: на Сибір і Казахстан.

На залі між учасниками явилися місцеві адвокати українського походження: І. Романишин і В. Гураль. З доручення нововибраної управи, яка зайняла місця при головному столі, тостмайстер В. Боднар відкрив вечір, провів молитву та заінтонував коляду „Бог Предвічний", яку вмить підхопила ціла заля. Опісля тостмайстер попросив до слова д-ра О. Утриска, який привітавши приявних зі святом Різдва Христового і з Новим Роком, розказав коротко про збережені на Рідних Землях наші традиційні прадідівські святочні звичаї, а з окрема з нагоди свят Різдва Христового та про введення гарної традиції в Товаристві Чорноморська Січ переводити рік-річно в місяці січня при ялинці інсталяцію нововибраних органів Т-ва.

Нововибраний голова Товариства п. І. Атаманець привітав всіх на залі і передав всім найкращі побажання з нагоди Свят Різдва Христового і Нового Року. Серед співу колядок та споживання вареників, голубців і традиційної куті гарно проходив час цього пам'ятного вечора. Врешті д-р О. Утриско провів присягу 25 особам, що стануло в один ряд на „позір", а саме: нововибраним членам управи, комісії контрольній, і іншим та новоприйнятим членам членам Тов-а. По зложеній присязі грімко залунала на залі пісня: „Гей там на горі Січ іде".

П. І. Стефуришин іменем нововибраної управи Тов-а подякував усім приявним за їх участь в свят. вечорі і подякував паням і панам, які зайнялись прибранням залі і приготуванням вечері: М. Карпентер, І. Левкович, Е. Кобільник, К. Длугош та Ю. Німчинському і Ю. Іванкову, а понадто подякував п. В. Боднарові — як тостмайстрові і М. Матіяшові за діточі дарунки. Переведена серед учасників на залі збірка на Українську Мед-Харитативну Службу принесла $100. — Приявні серед співу колядок гарно перевели той вечір та розходилися з вірою у краще майбутнє.

Д-р О. У.

Вісті з Організаційного Комітету Земляків Чортківської Округи

10-го грудня 1961 р. відбулися в Ню Йорку перші ширші сходини уродженців і мешканців 4 колишніх повітів південного Поділля: Чортківщини, Копичинеччини, Борщівщини і Заліщиччини. Після того, як п. О. Соневицька, ініціяторка діла, з'ясувала потребу створення комітету і його завдання, присутні представники всіх 4 повітів забирали голос в оживаленій дискусії. Адже зорганізувати і сконсолідувати колишніх мешканців цілого нашого „теплого", як у нас казали, Поділля, справа не легка і затяжна. Одначе „до відважних світ належить": хоч усякий початок тяжкий, проте, якщо почин оправданий, мусить повестися, сказали собі присутні на ширших сходинах. Щоб підрахувати свої сили і можливості, бо небагато людей врятувалося з наших районів, вибрана Управа Організаційного Комітету помістила заклик до земляків в українській пресі Америки і Канади. З запертим віддихом ми чекали на реакцію. І незабаром з'явилися перші відгуки, листи від земляків. Всі вони написані так сердечно і так щиро, що на засіданні Управи 22-го січня 1962 р. ми із зворушенням прочитували їх, зокрема ті з далеких околиць Америки і Канади, з Оклагоми, Міннесоти, Північної Дакоти, Саскачевану..., що гарячими словами підбадьорюють Комітет продовжати розпочате діло. Один 81-літній земляк, уродженець Борщівщини, що прибув до Північної Дакоти 55 років тому, подаючи, скільки ще між ними живих фармерів, що прибули туди з надзбручанських і наддністрянських сіл, пише: „... Тепер тут є досить наших дітей, унуків і правнуків. Я хотів би, щоб ці молоді пізнали історію землі своїх предків, бо як нас не стане, то не будуть знати, що ми за нарід і звідки походимо". Листи подають нам багато адрес, обіцяють свою допомогу, як напр. один земляк пише: „Ви задумали шляхетне діло. Крім моральної і матеріяльної помочі, чим ще можу причинитися?" Нема ні одного листа, де був би якийсь сумнів, всі бажають успіху, пропонують цікаві і рідкісні знимки і спогади.

Черговою нашою більшою імпрезою буде Загальний З'їзд земляків південних районів Галицького Поділля, що повинен відбутися цього року в літніх місяцях, на якому розглянеться справа видання історично - мемуарної книги для вічної пам'яті про історію і людей, що ту історію на нашій землі творили. Просимо земляків дальше зголошуватися на адресу секретаря:

Mr. Firchuk Ostap
30-12 44 St., Astoria 3, N. Y.

Організаційний Комітет Земляків Південного Поділля.

Помер світової слави диригент Бруно-Вальтер

Біверлі Гіллс, Каліфорнія. — 17-го лютого на удар серця помер у віці 85 років світової слави диригент Бруно Вальтер. Він народився в 1876 році в Берліні в бідній родині Шлезінгерів. Вже у 17 році почав диригувати операми і виступав майже у всіх славних містах в Німеччині, Австрії, Англії й Америки. Після приходу до влади Гітлера та переслідування жидів поїхав до Австрії; звідтам до Франції, а в 1939 році прибув до ЗДА, де в Ню Йорку диригував оркестрою Нешенел Брод-Кастінг Корпорейшен та оркестрою в Метрополітальній опері.

Жінка Хрущова включується в совєтську „пропаганду за миром"

Москва. — Ніна Хрущова, жінка Нікіти Хрущова, виступила в совєтському радіо із промовою переданою до „Жінок Америки", в якій закликала до встановлення міжнародного порозуміння і повного роззброєння. Промовляля Ніна Хрущова англійською ламаною мовою буцімто у відповідь на численні листи і телеграми від американських жінок, стурбованих можливістю нуклеарної війни і пройнятих бажанням запобігти їй у взаємних між народами. У своїй радіопередачі Ніна Хрущова заявила, що совєтські жінки також не бажають війни і хотіли б жити у дружбі із американськими жінками. Вона заявила ще, що Совєтський Союз хотів би повороту до періоду „дружнього порозуміння", що існував між СССР і ЗДА за часів Рузвелта, бо „небезпека сьогодні є велика і багато жінок у ЗДА це добре розуміють". Водночас із цим вона підтримала пропозицію Нікіти Хрущова в справі відбуття наверхшинної наради в Женеві.

Відділ Союзу Українок Америки в Твин-Сити

Українці Міннесоти з вдоволенням сприйняли вістку про закінчення успішної роботи 5-ої Сесії УНРади, за ходом якої слідкували ми по коротких звідомленнях в часописах.

Сердечно вітаємо голову УНРади інж. Осипа Бойдуника, президента Української Народньої Республіки д-ра Степана Витвицького, його заступника п. Івана Багряного, голову ВО п. М. Лівицького і його заступника інж. Д. Андрієвського, а також всіх членів ВО і бажаємо їм всім витривалости в виконанні пунктів, схвалених у резолюціях і декляраціі.

Успішне переведення 5-ої Сесії УНРади є доказом зрозуміння критичного моменту українськими політичними угрупованнями і категорична відповідь ворогові, що Україна і український нарід стоять в безперервній й безпощадній війні з Московією, і ніякі терористичні акти на наших провідників, а також винищення українського народу шляхом заслання і переселення в далекі пустирі Сибіру й Казахстану не здолають його. Російсько - большевицький імперіялізм став причиною холодної війни і затяжної міжнародної кризи, яка не має виглядів на мирну розв'язку, бо кожний черговий з'їзд комуністичної партії СССР підтверджує і поширює завойовницький „месіянізм" Росії. Жорстокими злочинами, масакрами і репресіями позначалося „будівництво комунізму". В найперших жертвах впали: Україна, Білорусія, Грузія, пізніше Польща, Чехословаччина, Болгарія, Угорщина, Румунія та інші. Все це сталося снаслідок комуністичної системи, яка не визнає жадних моральних засад, ані Божих, ані людських законів, і яка повинна сісти на лаву підсудних перед судом народу.

У такій війні і з таким ворогом тільки максимальні зусилля і готовість на всякі жертви можуть забезпечити перемогу. Україна приносить найбільші жертви. Але в цих зусиллях найбільшим нашим недомаганням є внутрішні суперечності, і, як результат цього, брак єдности і консолідації. Лише одностайність і суцільність українського фронту в цій війні є найбільшою загрозою для ворога, яку він, вживаючи всіх заходів, старається розбити.

Страшною іронією, виглядає факт, що д-ра Лева Ребета і Степана Бандеру, провідних діячів двох суперечних націоналістичних груп, убила рука того самого більшовицького аґента, з того самого наказу Москви.

Згадуємо про тому, що найвища посвята Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Романа Шухевича - Чупринки, Лева Ребета, Степана Бандери і всього того леґіону українських патріотів, які впали в боротьбі, була б даремна, якби ми з цього не витягнули відповідної науки і навіть при всіх наших суперечностях, що є цілком природні в кожному суспільстві, не об'єднались в боротьбі за волю аж до остаточної перемоги. Гаслом має стати „єдність або смерть!"

За Управу Відділу:
Л. Менжега — голова
В. Єрмоленко — секретар

У Греції обрано нового Митрополита

Атени. — На православному Соборі в Греції обрано в минулу середу 54 голосами на 57 голосуючих новим головою тамошньої Православної Церкви 81-літнього архиєпископа Хризостомоса. Він прийшов на місце митрополита Яковоса, що його обрано заледви 13 січня ц. р., а який в 12 днів пізніше зрікся того становища під натиском уряду і публічної опінії, схвильованої публічним оскарженням його за „невідповідну поведінку" в його минулому. Новий митрополит народився в Туреччині і став єпископом на 30-му році життя.

РОБЕРТ КЕННЕДІ В ІНДОНЕЗІЇ

Генеральний прокуратор ЗДА Роберт Кеннеді (в чорних окулярах у сорочці) разом із своєю дружиною після відвідин історичного пам'ятника Боробудур в Йогакарті.

Хор „Сурма" і Рома Турянська на Півдні Шикаґо

„Ми співали для вас, щоб пригадати вам Рідний Край!"

Такими словами почав своє привітання голова хору „Сурма" на концерті, що давав цей хор для української громади на півдні Шикаґо 30-го грудня 1961 року. Ті, що чули ту промову, певно соромились за своїх сусідів - мешканців тої частини цього великого міста. Бо ж на ту мистецьку імпрезу прибуло замало осіб до великої залі української католицької парафії Пресвятої Богородиці.

Підноситься куртина. На сцені чоловічий хор в одностилевих українських одягах. Заля вітає співаків рясними оплесками, бо ж радісно бачити цю бадьору братію з диригентом п. Ю. Яримовичем.

Акордами коляди „Бог природу", що враз наповнили акустичну залю, розпочався цей передріздвяний концерт. А після привітальних, теплих слів о. пароха І. Ричкуна, полились чарівні мелодії ще другої коляди, що враз створили ту душевну атмосферу, яка розкриває душу того, що любить рідну пісню.

На сцену вийшла Рома Турянська. Почалась рецитація „Оди до пісні" Р. Купчинського.

І полилася хвала української пісні, глибока, щира, карбована мистецькою вимогою натхненої мисткині. Заля слухала зачарована змістом поезії і мистецьким її представленням.

І древня наша слава,
Володимира хист
і мудрість Ярослава,
І наших прабатьків
ворогування зліснє!
І Богдана розвага,
і Богуна відвага,
Дорошенка ум,
і хитрощі Мазепи...
І гомін гір, і блиски зір,
І шум лісів, і розговори степу,
І матірна любов,
і чар палкий кохання,
За свободою жаль,
і мрії про свободу...
І весь наш біль,
всі наші сподівання —
Ти дзеркало душі
країни і народу.

Та кінчився останній акорд оди. Пані Рома з питомою їй енергією та підкресленням павзами викреслила останні слова:

Пісне! Величня, рідна пісне!
Розправ свої високолетні
крила в великий день!
З тобою викрешемо з серця,
немов з кресила,
святий огонь!
І підемо... На зустріч — Волі!

Заля зірвалася невгаваючими оплесками. А хор, що стояв весь час в непорушних рядах, як тло для рецитації, на помах руки маестра Яримовича наче широкими хвилями чудодійного пензля ілюстрував своїми співами ту правду про українську пісню. Заспівали „Задзвенімо" — Воробкевича, „Зашуміла ліщинонька" — О. Кошиця, „Могилу" — К. Стеценка. Чудове було зображення образу, що викликала в уяві ця пісня. А коли сольова частина чарувала своєю мелодією, то так і повставали і степ широкий, і могила на нім травою зеленою вкрита... „Ой ходив чумак" — Г. Верьовки... Дивлюсь на публіку. Всі заслухалися. Ще „Бурлака" — К. Стеценка і кінчилася перша частина концерту.

Другу частину розпочав хор піснею „Вилітали орли" — К. Стеценка, захопивши темпом. Це був ніби чудесний козацький марш. Тенори творили ілюзію далечини... здавалось, що чуємо, вгадуємо, що козацька сотня відходила. На сцену знову вийшли Рома Турянська. Почався літературно - музичний монтаж до поеми „Гамалія" — лірика Т. Шевченка, музика М. Лисенка. Фортепіяновий супровід в певних руках Є. Блідого. Виконання цієї прегарної частини полонило слухачів.

З не меншим захопленням слухали ми третої частини концерту, що складалась з творів: Дж. Верді — „Хор вояків" — з опери „Трубадур", Дж. Верді — „Хор з опери „Ріґолето" та К. М. Вебера — „Хор ловців" з опери „Фрайшуц". — Тепер „Сурма обдарувала нас мистецтвом радости, жвавости та вояцького завзяття. Слухаєш і дивуєшся, як у тих „сурмачів" у так скорому темпі було ясно і читко чути кожний склад слова! „Хор ловців" удався їм на славу! А ті слухачі півдня Шикаґо, що не побоялись морозу, мали чим розігрітися! Оваціям не було кінця...

Ант. Купчинський

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 24-го ЛЮТОГО 1962:

ДЕНВЕР, Колорадо. — Річні Збори Т-ва ім. Л. Українки, Відд. 226, в год. 6:30 вечером, у Пластовому Домі, при 40 і Пікос вул. Проситься усіх членів обов'язково прибути, щоб вибрати нову Управу на 1962 рік, та делеґата на 25-ту Конвенцію УНСоюзу. Багато важних справ буде до обговорення і вирішення. — С. Масляк, предс.; М. Кальба, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Річні і Місячні Збори Є-ва Св. Богородиці Відд. 33, в год. 7:00 веч., в церковній залі, при 92-ій вул. і Авелон Еве. На цих Зборах буде вибір делеґата на 25-ту Конвенцію УНСоюзу. — С. Оріх, секр.

НЕДІЛЯ, 25-го ЛЮТОГО 1962:

ШИКАҐО, Ілл. — Загальні Річні Збори Т-ва ім. Є. Коновальця, Відд. 423, в год. 12:00 впол., в залі Української Бесіди, при 2410 Вест Шикаґо Еве., зі звичайним порядком нарад. — Безпосередньо після Заг. Зборів відбудуться Місячні Збори Відділу, на яких буде вибір делеґатів на 25-ту Конвенцію УНС. — Управа.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліф. — Річні Збори Відділу 257, в УНДомі, — 4315 Melrose Ave., в год. 3:00 по пол. Просимо всіх членів прибути на ці Збори з огляду на річний звіт, вибір нової Управи на 1962 р. та вибір делеґатів на 25-ту Конвенцію УНСоюзу. — Управа.

ЗДА не залишать В'єтнаму — Ніксон підтримує в цьому Кеннеді

Сайґон. — Американський амбасадор Фредерік Е. Нолтінґ у промові до американських і в'єтнамських членів клюбу Ротарі в готелі „Континенталь" в столиці Південного В'єтнаму, заявив з цілою рішучістю, що З'єдинені Держави підтримуватимуть режим президента Нґо Дінґ Діємa в його боротьбі проти комуністичних партизанів та за підвищення культурного і господарського стану Південного В'єтнаму. Американський амбасадор лучив ті дві справи і звернув увагу, що навіть коли б удалося цілком знищити збройну силу комуністичних партизанів, то треба протидіяти комунізмові будовою шкіл, соціяльними реформами та будовою нових шляхів. Американський амбасадор вказав на останні успіхи у війні проти комуністичних партизанів, організованих і узброюваних у Північному В'єтнамові. Водночас американські стежні літаки відновили лети, припинені після того, як один такий літак, що скидав пропаґандивні летючки, комуністи збили, при чому згинули 6 членів американської залоги. — В тому самому часі в Сакраменто у Каліфорнії кол. республіканський віце - президент Ричард Ніксон, який тепер кандидує на ґубернатора Каліфорнії, висловив повну солідарність з акцією през. Кеннеді і справі врятування Південного В'єтнаму від загрози комунізму. Він заявив, що єдина критика тієї акції може йти під кутом, чи та допомога не прийшла запізно і не ведеться в замалому розмірі.

ТАРЗАН, ч. 4793. Нова пригода для Тарзана.

Влаштували гідний похорон Тоні Остінові, а після того шукачі пригод відійшли в напрямку до табору, кожний із своїми думками.

А тимчасом у спортовому клюбі в далекому африканському місті розмовляли троє людей, які незабаром мали мати вплив на буйну долю Тарзана.